

מדינת ישראל

משרד החינוך התרבות והספורט

א. סוג הבחינה: בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: קיץ תשס"ה, 2005

מספר השאלון: 220,022105

ה י ס ט ו ר י ה

(לימודי חובה – חלק א)

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	–	(10 × 3)	–	30	נקודות
פרק שני	–	(10 × 2) + (25 × 1)	–	45	נקודות
פרק שלישי	–	(25 × 1)	–	25	נקודות
סה"כ	–		–	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: (1) ענה על השאלות, על פי ההנחיות ועל פי מה שלמדת.
(2) קרא את השאלות בעיון, וענה אך ורק על מה שנשאלת.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – יחידת מבוא: 1870-1920 (30 נקודות)

ענה בקצרה על שלוש מהשאלות 1-5 (לכל שאלה – 10 נקודות).

1. הצג שינוי אחד שחל באירופה בתחום המדע ושינוי אחד בתחום הטכנולוגיה, והסבר את השפעת אחד מהשינויים שהצגת על החברה או על הכלכלה.
2. הצג את השינויים שחלו בחברה היהודית באירופה בתחום הדמוגרפיה.
3. הצג את המאפיינים של המושבה, ואת דרכי הסיוע של הברון רוטשילד למושבות בראשית דרכן.
4. הצג שלושה תחומי פעילות של התנועה הציונית בגולה, בשנים 1880-1914.
5. הצג את השינויים העיקריים שחלו במפת אירופה לאחר מלחמת העולם הראשונה.

פרק שני – בניין הבית הלאומי היהודי בארץ-ישראל
והיחסים בין יהודים, ערבים ובריטים בין שתי מלחמות העולם
(45 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על שאלות באחת משתי האפשרויות:
אפשרות א' (בעמודים 3-4) **א** אפשרות ב' (בעמודים 5-6).

אפשרות א'

ענה על שלוש שאלות:

על אחת משאלות הנושא על שנות ה-20 (שאלות 6-7), ועל שתיים משאלות הגישור על שנות ה-30 (שאלות 8-11).

שאלות נושא: בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-20

ענה על אחת מהשאלות 6-7 (25 נקודות).

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

6. בניין הבית הלאומי בשנות ה-20

- א.** הצג את הפעילות של היישוב היהודי בתחום ההתיישבות העירונית א ההתיישבות החקלאית בשנות ה-20. (15 נקודות)
- ב.** הסבר את הקושי של המוסדות הלאומיים של היישוב היהודי למלא את תפקידם, והצג את תחומי הפעילות של אחד ממוסדות אלה. (10 נקודות)

7. הוויכוח בין "מחנה הפועלים" לבין "המחנה האזרחי"

א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

"... אילו השקיעה ההנהלה הציונית את הכספים שלה גם בתמיכה ביוזמה הפרטית, ולא רק בקבוצות הפועלים, היא הייתה יכולה להקים מאתיים נקודות יישוב במקום ארבעים, באותו הזמן.

... אפשר ליישב פועלים חסרי אמצעים בעזרת חלק מכספי הקרנות, אולם אין לקבוע כשיטה שהזכות להתיישב על אדמת קק"ל ולהיעזר בכספי קרן היסוד תינתן רק לאלה שאין להם מאומה, ולא תינתן לאלה שיש להם כוח עבודה, רצון ומשפחה, רק משום שברשותם כמה מאות לירות של הון פרטי".

(מעובד על פי דבריו של דוד איזמוזיק בקונגרס הציוני הטי"ו)

הצג את גישת "המחנה האזרחי" בשאלת השימוש בהון הלאומי, והסבר את

הטיעונים המוצגים בקטע להצדקת גישה זו. (15 נקודות)

ב. הצג את דמות החברה הרצויה, על פי גישת "מחנה הפועלים". (10 נקודות)

שאלות גישור: המשך בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-30

- ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 8-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).
8. הצג שני הישגים של היישוב היהודי בארץ-ישראל בשנות ה-30 בתחום הכלכלה או בתחום התרבות.
9. מה היו הסיבות לפרוץ "המרד הערבי"?
10. הצג שני שינויים שחלו ביישוב היהודי בתחום הביטחון, בשנים 1936-1939.
11. הצג את ההבדל העיקרי בין המלצות ועדת פיל (1937) ובין המדיניות שנקבעה ב"ספר הלבן" השלישי (1939).

אפשרות ב'

ענה על שלוש שאלות:

על שתיים משאלות המבוא על שנות ה-20 (שאלות 12-15), ועל אחת משאלות הנושא על שנות ה-30 (שאלות 16-17).

שאלות מבוא: בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-20

ענה בקצרה על שתיים מהשאלות 12-15 (לכל שאלה – 10 נקודות).

12. הצג שלוש התחייבויות של בריטניה כלפי היישוב היהודי בארץ-ישראל, על פי טופס המנדט.
13. מה הייתה המטרה שלשמה הוקמה ה"הסתדרות הכללית של העובדים העבריים בארץ-ישראל"? הצג שני תחומים שבהם היא פעלה.
14. הסבר שתי סיבות למאורעות תרפ"ט, והצג תגובה אחת של בריטניה על מאורעות אלה.
15. הצג שני גורמים שסייעו לבניין הבית הלאומי בשנות ה-20, ושני גורמים שעיכבו את בנייתו.

שאלות נושא: המשך בניין הבית הלאומי היהודי בשנות ה-30

ענה על אחת מהשאלות 16-17 (25 נקודות).

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

16. גישות ביישוב היהודי בנוגע להסדר עם הערבים בארץ-ישראל

א. קרא את הקטע שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

"על הסכם מרצון בינינו לבין ערביי ארץ-ישראל אי-אפשר לחלום - לא עתה וגם לא בעתיד הנראה באופק ... כל עוד מקנן בלבבות הערבים ולו זיק של תקווה שיעלה בידם להיפטר מאתנו... אין תקווה להשיג את הסכמתם להפיכתה של 'פלשתינה' לארץ בעלת רוב יהודי... הדרך היחידה המובילה להסכם היא 'קיר הברזל', כלומר קיומו של כוח כזה בארץ-ישראל אשר לא יושפע בשום פנים ואופן מלחצם של הערבים..."
(מעובד על פי ז' זיבוטינסקי, בדרך למדינה, עמ' 251)

מהו "קיר הברזל", ומדוע לדעת זיבוטינסקי אפשר להגיע להסדר בין הציונים

לערבים רק בעזרת "קיר הברזל"? בתשובתך היעזר בקטע. (15 נקודות)

ב. הצג גישה שונה מזו של זיבוטינסקי, שהועלתה ביישוב היהודי בשנות ה-30, בנוגע

להסדר עם הערבים בארץ-ישראל. (10 נקודות)

17. ארץ-ישראל בשנים 1936-1938

א. אילו דרישות הציגו הערבים לשלטון הבריטי בשנים 1936-1938,

ובאילו דרכים הם ניהלו את מאבקם משלא נענו דרישותיהם? (12 נקודות)

ב. ציין שתי דרכים שנקטו הבריטים לדיכוי "המרד הערבי", והצג את המסקנות

וההמלצות של ועדת פיל שהוקמה במהלך המרד (1937). (13 נקודות)

פרק שלישי – ארצות האסלאם והיהודים בהן בין שתי מלחמות העולם

(25 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 18-19.

בשאלה שבחרת ענה על שני הסעיפים א-ב.

18. התמורות בחיי היהודים בארצות האסלאם – תחום החינוך

א. הצג את השינויים שחלו בחיי היהודים בארצות האסלאם בתחום החינוך,

והסבר מה גרם לשינויים אלה.

(20 נקודות)

ב. הבא דוגמה לשינויים שהצגת בסעיף א מאחת מארצות האסלאם. (5 נקודות)

19. השינוי ביחס אל היהודים בארצות האסלאם בשנות ה-30

בשנות ה-30 חלה הרעה ביחס אל היהודים בארצות האסלאם.

א. הסבר את הגורמים לשינוי. (17 נקודות)

ב. הבא שתי דוגמאות לשינוי זה. (8 נקודות)

ב ה צ ל ח ה !

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט